

Prima instanță: E. Cojocari

Instanța de apel: L. Popova, A. Panov și M. Moraru

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

27 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecător:

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Valentina Clevadî, Iurie Bejenaru,
Oleg Sternioală și Petru Moraru

examinînd recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO”
Societate pe Acțiuni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea de
Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii
Municipale „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, copîrît Compania
Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni privind încasarea
prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2014, prin care
apelul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe
Acțiuni a fost admis pe alte temeuri, casată hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun.
Chișinău din 19 martie 2014, fiind pronunțată o nouă hotărîre.

A C O N S T A T A T:

La 06 septembrie 2012 Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group”
Societate pe Acțiuni a înaintat cererea de chemare în judecată împotriva Întreprinderii
Municipale „Regia Transport Electric mun. Chișinău” privind încasarea prejudiciului
material și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că între Societatea de Asigurări-

Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni, în calitate de asigurător și Societatea cu Răspundere Limitată „Bercut Grup”, în calitate de asigurat a fost încheiat contractul de asigurare facultativă a mijloacelor de transport auto-casco nr. CSK 2008-01-0594, prin care a fost asigurat automobilul de model „Dacia Logan”, număr de înmatriculare C LA 374, contra mai multor riscuri, inclusiv și riscul contra prejudiciului ca rezultat al accidentelor de circulație.

Reclamanta a mai specificat că la 24 iulie 2008 în mun. Chișinău, str. Alba Iulia intersecție cu str. I.L. Caragiale, peste autoturismul „Dacia Logan” C LA 374 au căzut firele electrice destinate pentru circulația troleibuzelor, fapt care a generat deteriorarea mijlocului de transport, circumstanțe constatate de către organele de poliție.

Ulterior, ca rezultat persoana interesată (beneficiarul al asigurării) - Societatea cu Răspundere Limitată „Bercut Grup” a declarat cazul dat Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni, care a deschis dosar de daune și a evaluat prejudiciul material la suma de 6018,00 lei.

Consideră reclamanta că acesta în temeiul reglementărilor Codului Civil al Republicii Moldova, în rezultatul subrogării păgubitului căruia i-a achitat despăgubirea de asigurare, are dreptul de a solicita achitarea prejudiciului material respectiv de la persoana responsabilă de cauzarea prejudiciului și anume de la Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric mun. Chișinău”.

În ședință de judecată a primei instanțe din 16 ianuarie 2008 s-a stabilit faptul că troleibuzele Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” au fost asigurate în baza contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă nr. 1875299-300/1958706 din 16 ianuarie 2008, încheiat între Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” și Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 14 februarie 2013, a fost atras în calitate de copârît Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni”.

Reclamanta, ulterior și-a modificat cererea de chemare în judecată cu solicitarea încasării în mod solidar din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni și Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni suma de 6018,00 lei cu titlu pagubă materială (f.d. 55-57).

Pe parcursul examinării pricinii în prima instanță, reclamantul și-a modificat suplimentar pretențiile, invocând faptul că Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni” urmează să repare prejudiciul material în mărime de 6 018,00 lei în calitatea sa de asigurator al răspunderii civile al mijlocului de transport ce aparține Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric” (f.d. 89).

Solicită reclamanta încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări

„ASITO” Societate pe Acțiuni” a prejudiciului material în mărime de 6018,00 lei și a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în mărime de 270 lei și a cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 2000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 martie 2014 a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric”, dispunându-se încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni suma de 6018 lei cu titlu de prejudiciu material, cheltuieli de achitare a taxei de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 2000 lei, iar în total suma de 8288 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2014, apelul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni a fost admis pe alte temeiuri, casată hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 martie 2014, fiind pronunțată o nouă hotărâre, prin care s-a dispus încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni suma de 6018 lei cu titlu de prejudiciu material, cheltuieli de achitare a taxei de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 2000 lei, iar în total suma de 8288 lei.

La 12 martie 2015 Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă.

În motivarea recursului a indicat că decizia instanței de apel, este ilegală și neîntemeiată, deoarece, instanța de judecată nu a constatat și elucidat toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Instanța de recurs reiterează prevederile art. 434 CPC, care statuează expres că recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Copia deciziei motivate a instanței de apel a fost recepționată de către recurent la 19 ianuarie 2015, iar recursul a fost declarat la 12 martie 2015 (f.d. 188).

Prin urmare, instanța de recurs constată că recursul este declarat în termen.

La 02 aprilie 2015 în adresa intimațiilor Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric” a fost expediată copia recursului, însă, până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție, nu a parvenit referința.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios

Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni întemeiat și care urmează a fi admis.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Din materialele cauzei rezultă că Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni a înaintat cererea de chemare în judecată împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, copîrît Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării pricinii, reclamantul și-a modificat cererea de chemare în judecată inițială, renunțînd la capătul de acțiune ce vizează pretențiile invocate împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric”, prin urmare, a solicitat încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni” a sumei de 6018,00 lei – cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 270 lei – cu titlu de taxă de stat și a sumei de 2000 lei – cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică.

Ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 martie 2014 a fost admisă integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric”, dispunându-se încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni” în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni suma de 6018 lei cu titlu de prejudiciu material, cheltuieli de achitare a taxei de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 2000 lei, în total suma de 8288 lei, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2014, apelul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni a fost admis, pe alte temeuri, casată hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 19 martie 2014, fiind pronunțată o nouă hotărîre, prin care s-a dispus încasarea din contul Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni” în beneficiul Societății de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni suma de 6018 lei – cu titlu de prejudiciu material, cheltuieli de achitare a taxei de stat în mărime de 270 lei și cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 2000 lei, iar în total suma de 8288 lei.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizînd situația de fapt din prezenta speță, în raport cu probele administrate la dosar, constată că Curtea de Apel Chișinău judecînd în ordine de apel

pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, copârît Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, nu a constatat și elucidat toate circumstanțele importante pentru judecarea justă a litigiului, admitînd încălcarea normelor de drept procedural, fapt ce a determinat o eroare judiciară care nu poate fi corectată de instanța de recurs.

În acest sens, instanța de recurs menționează faptul că instanța de apel nu a tratat corect aspectul ce ține de renunțul parțial la acțiune formulat de reclamantul – intimat Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni.

Colegiul consideră oportun de a reitera prevederile art. 212, alin. (1), (4) și (5) CPC, care statuează expres că renunțarea reclamantului la acțiune, recunoașterea acțiunii de către pîrît, condițiile tranzacției se consemnează în procesul-verbal al ședinței de judecată și se semnează de reclamant, pîrît sau de ambele părți. Înainte de a admite renunțarea reclamantului la acțiune, recunoașterea acțiunii de către pîrît, înainte de a confirma tranzacția părților, instanța judecătorească explică reclamantului, pîrîtilui sau părților efectele acestor acte de procedură. În cazul admiterii renunțării reclamantului la acțiune sau confirmării tranzacției, instanța judecătorească pronunță o încheiere prin care dispune încetarea procesului.

Prin prisma normei de drept procesual citate, Colegiul precizează că instanța de judecată urma să consemneze în procesul-verbal renunțul la pretențiile formulate de reclamantul – intimat Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric mun. Chișinău” și în cazul admiterii acestuia instanța de judecată urma să emită o încheiere prin care să i se explice reclamantului – intimat efectele renunțului la pretențiile respective.

Instanța de recurs, constată că Curtea de Apel Chișinău, pronunțînd o hotărîre nouă pe marginea pricinii respective și lăsînd fără tratarea respectivă a renunțului parțial la acțiune formulat de reclamantul – intimat, nu a respectat prevederile articolului citat supra, fapt ce atrage o încălcare gravă a normelor de drept procedural.

Urmînd consecutivitatea ideilor, Colegiul menționează că din conținutul contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule încheiat între Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea Municipală „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, rezultă că obiectul contractului este asigurarea obligatorie de răspundere civilă a proprietarului de autovehicul sau a persoanelor care dețin titlu de posesie sau uzufruct asupra autovehiculului și la momentul semnării prezentului contract prezintă spre examinare autovehiculul – 328 troleibuze cu numere de înregistrare respective, pentru daunele cauzate vieții, sănătății și bunurilor terțelor persoane, păgubite în urma

accidentelor rutiere, pentru care devine răspunzător în baza legii (f.d. 54), însă, din speță reiese că la 24 iulie 2008 în mun. Chișinău, str. Alba Iulia intersecție cu str. I. L. Caragiale, peste autoturismul „Dacia Logan” C LA 374 au căzut firele electrice destinate pentru circulația troleibuzelor, fapt care a generat deteriorarea automobilului, circumstanțe constatate de către organele de poliție.

Prin urmare, instanța de recurs specifică faptul că la rejudecare, Curtea de Apel Chișinău urmează să stabilească cert dacă a fost implicat un careva troleibuz în incidentul dat, avînd în vedere că obiect al contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule se fac troleibuzele, și cine se face responsabil de prejudiciul cauzat.

Colegiul menționează că circumstanțele relatate supra atrag încălcarea dreptului la un proces echitabil, respectarea căruia este accentuată și în jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Instanța de recurs constată o eroare judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, din care motive, pricina urmează a fi remisă pentru rejudecare în Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată. Concomitent, conform art. 241 alin. (5) CPC, în motivare se indică circumstanțele pricinii constatate de instanță, probele care se întemeiază concluziile ei privitor la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 373 CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepția cazurilor cînd consimte și cînd hotărîrea este atacată și de alți participanți la proces.

În sprijinul normelor naționale vin și reglementările Curții Europene pentru Drepturile Omului, jurisprudența căreia își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri de a beneficia de respectarea acestor norme, fiind piloni de bază ai dreptului la un proces echitabil.

Din considerentele menționate, avînd în vedere faptul că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni, a casa decizia instanței de apel, restituind pricina pentru rejudecare în instanța de apel - Curtea de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Se admite recursul declarat de Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni.

Se casează deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Societatea de Asigurări-Reasigurări „Donaris Group” Societate pe Acțiuni împotriva Întreprinderii Municipale „Regia Transport Electric mun. Chișinău”, copîrît Compania Internațională de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni privind încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, cu remiterea pricinii pentru rejudecare în instanța de apel – Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia este nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Valentina Clevadi

Iurie Bejenaru

Oleg Sternioală

Petru Moraru